

Udvikling og evaluering af et interventionsprogram målrettet sygeplejen til ortopædkirurgiske patienter.

Baggrund

Sygepleje spiller en afgørende rolle i at hindre alvorlige komplikationer hos ortopædkirurgiske patienter. Forskning viser imidlertid, at mangelfuld eller udeladt sygepleje er udbredt både nationalt og internationalt. Fx rapporterer over halvdelen af de adspurgte sygeplejersker i et internationalt tværsnitstudie, at de i deres seneste vagt har oplevet at skulle udelade eller justere i sygepleje, de vurderede som nødvendig. Ortopædkirurgiske patienter mobiliseres ikke altid tilstrækkeligt og rettidigt efter operation hvilket medfører øget risiko for alvorlige komplikationer som venetrombose, pneumoni, atelektase, urinsvejsinfektion, sepsis, blodprop i hjerne eller hjerte og i værste tilfælde død. Desuden overses patienters behov for personlig hygiejne, samt væske og ernæring. Udover øget infektionsrisiko og forsinkede helingsprocesser, påvirker mangelfuld sygepleje således ortopædkirurgiske patienters generelle sundhedstilstand, hvilket understreger behovet for forbedringer i sygeplejepraksis.

En systematisk litteratursøgning har identificeret studier, som retter sig mod at nedbringe forekomsten af mangelfuld sygepleje. Der ses lovende resultater bl.a. i forbindelse med udvikling af nye retningslinjer, organisatoriske ændringer, kompetenceudvikling, digitale løsninger samt implementering af beslutningsstøtteværktøjer. Dog er ingen af studierne foretaget i en ortopædkirurgisk kontekst.

Formål

Formålet med dette ph.d.-projekt er at udvikle og evaluere et interventionsprogram, der kan reducere forekomsten af mangelfuld sygepleje og dermed forebygge alvorlige komplikationer hos hospitalsindlagte ortopædkirurgiske patienter.

Metode

Projektet følger det britiske Medical Research Councils' (MRC) ramme for udvikling og evaluering af komplekse interventioner. Projektet omfatter to faser af MRC-rammen: en udviklingsfase og en evalueringsfase.

Fase 1 indebærer et kvalitativt systematisk review, der undersøger sygeplejerskers perspektiver på årsager til mangelfuld sygepleje (Studie I). Derudover består fase 1 af udviklingen af et interventionsprogram med udgangspunkt i en specifik ortopædkirurgisk afdeling på Aalborg Universitetshospital (Studie II). Studie II er baseret på partcipatorisk design (PD) og der anvendes deltagerobservationer, interviews og workshops i interventionsudviklingen.

Efter udvikling af interventionsprogrammet afprøves det i den ortopædkirurgiske afdeling over en periode på 6 måneder. Fase 2 involverer evaluering af implementeringen af interventionsprogrammet (studie III). Studie III er en procesevaluering med mixed methods convergent design hvor der anvendes kvalitative og kvantitative dataindsamlingsmetoder. Der vil blive udført en tematisk analyse af de kvalitative data. De kvantitative data vil blive analyseret vha. deskriptiv statistik. Kvalitative og kvantitative resultater integreres og joint displays vil understøtte den analytiske proces.

Resultater

Foreløbige resultater fra studie I indikerer at årsager til mangelfuld sygepleje er komplekse og multifacetterede, hvilket understreger nødvendigheden af at udvikle et flerstrengt interventionsprogram med komponenter som adresserer både individuelle og organisatoriske niveauer.

Derudover afslører indledende observationer og workshops i klinisk praksis en virkelighed, hvor sygeplejen er præget af travlhed blandt personalet. Den begrænsede tid til rådighed for patienterne påvirker muligheden for at imødekomme patienternes individuelle behov. Således understreges behovet for udviklingen af et interventionsprogram som er baseret på principperne for personcentreret sygepleje.

Perspektiver

Med ca. 85.000 operative indgreb årligt er det ortopædkirurgiske speciale det største kirurgiske speciale i Danmark. Udvikling af interventioner, der reducerer forekomsten af mangelfuld sygepleje til ortopædkirurgiske patienter, har således potentiale til at kunne forebygge alvorlige komplikationer hos ca. 10% af alle landets hospitalsindlagte patienter.

Resultater fra studie III forventes at give indblik i gennemførligheden og acceptabiliteten af interventionsprogrammet i ortopædkirurgiske afdelinger. Denne viden er brugbar ift. implementering af interventionsprogrammet i fuld skala. Mangelfuld sygepleje forekommer imidlertid i alle specialer indenfor hospitalsvæsenet. Patienter tilhørende andre kirurgiske specialer såvel som medicinske patienter er derfor i risiko for komplikationer relateret til mangelfuld sygepleje. Udover at identificere behov for justeringer af interventionsprogrammet lokalt, forventes studie III derfor også at kunne fremhæve opmærksomhedspunkter, der er relevante i forhold til opskalering eller tilpasning til andre hospitalsafdelinger og -specialer.